

Onkerkelijke opleving

Door het hele land worden drukbezochte interkerkelijke jongerenavonden georganiseerd. Zowel door oud gereformeerden als door *Heart Cry*. Niet altijd wordt de boodschap van deze stichting gewaardeerd.

„Nooit zal ik meer vergeten dat ik daarna een predikant hoorde zeggen dat een mens voor zijn zaligheid niets meer hoeft te presteren dan alleen maar te zien op Christus. Ik hoefde niets meer te doen, want de Heere Jezus had alles voor mij al gedaan.”

Jacques: „Ook bij mij was dit een boodschap van geweldige bevrijding. God rechtvaardigt een goddeloze, geen opgeknapte refo.” Hij vervolgt. „Rond de zomer van 2000 merkten we bij tientallen jongeren in de Alblasserwaard een persoonlijke worsteling rond de toe-eigening van het heil. Niet in elke kerk vonden ze direct antwoord op hun vragen. Er was geestelijke nood. De *Stichting Reformatorisch Appel* werd opgericht om voor hen helder te vertellen wat de Heere Jezus aan hun ziel wil doen, in de lijn zoals E. Fisher het voorschrijft in *Merg van het Evangelie*.”

Arjan: „Ik had toen contact met dr. P. de Vries, die bereid was een spreekbeurt te verzorgen. Na wat folderwerk kwamen op de eerste avond plots 125 jongeren bijeen in het Hervormd Centrum in Hardinxveld-Giessendam. Daarna zijn vele

avonden gevolgd waarin we kennelijk de zegen van de Heere mochten ervaren. Waarom ik dit initiatief niet binnen de kerkelijke kaders vormgaf? Ik was door mijn huwelijk op dat moment lid van de Gereformeerde Gemeenten. Vanuit de prediking en in gesprekken met een deel van de predikanten in dit kerkgenootschap merkte ik dat ze niet altijd het nut ervoeren van het welgemeend en vol-

„Ik merkte bij mezelf dat ik een ander theologisch uitgangspunt hanteerde”

ledig aanbieden van de genade van de Heere Jezus Christus aan alle hoorders. Ik merkte bij mezelf dat ik een ander theologisch uitgangspunt hanteerde en daarom wist ik van tevoren dat er geen plaats zou zijn voor dit initiatief. Nog steeds is het buitengewoon lastig om predikanten uit dit kerkgenootschap te krijgen voor een spreekbeurt. Dat willen

Geef Arjan Baan een zaal met jongeren en hij weet zich op zijn plek. Enthousiast pratend, welhaast luidruchtig, gaat hij week na week het land door met de boodschap van zijn Meester. Niet schuw om concrete zonden te benoemen, maar eveneens onbekommerd in het aanbieden van het Evangelie. De blonde theoloog is een gedreven persoonlijkheid. Iemand die een willekeurige pomphouder niet alleen zijn geld, maar ook een Bijbel meegeeft.

Arjan is afkomstig uit een bevindelijk hervormd nest. Zelf is hij lid van de PKN. In dit kerkverband heeft hij al jaren een preekbevoegdheid.

Op het eerste gezicht lijkt Arjan de grote en enige man achter zowel de *Stichting Reformatorisch Appel* (SRA) als achter *Heart Cry*. Schijn bedriegt. Achter beide stichtingen wordt Arjan gesteund en gecorrigeerd door een bestuur. Bovendien wordt hij meerdere dagen per week terzijde gestaan door Jacques Brunt, een

hersteld hervormde makelaar uit Alblas-serdam die een deel van zijn baan heeft opgegeven voor het stichtingswerk.

WORSTELING

„Zelf leidde ik vroeger een dubbelhartig leven,” zegt Arjan. „Ik ging zondags twee keer naar de kerk, maar was daarnaast een goede klant van kroegen en disco's. Toen heeft de Heere me stilgezet. Maar ik werd erg wettisch. Ik dacht bijvoorbeeld dat christen-zijn afhing van

je uiterlijk. Ik ging alleen maar wroeten in mezelf en het werd steeds donkerder in mijn leven. Totdat een predikant aan me vroeg: 'Arjan, je hebt wel een verandering meegemaakt, maar vertel me eens: Wie is Christus voor je?' Heel mijn wettische godsdienst werd aan stukken geslagen. Nog steeds had ik geen duidelijk antwoord op de vraag hoe ik vrede met God kon krijgen. Tussen Hem en mij lag door mijn zonden een onoverbrugbare kloof.”

we wel graag, maar ze zien er vrijwel allemaal van af.”

KRITIEK

Al sinds het eerste begin klonk er vanaf de kansels in de Alblasserwaard en daarbuiten fundamentele kritiek op de SRA. In *de Saambinder* en het kerkblad van de Oud Gereformeerde Gemeenten werd er

officieel gewaarschuwd voor de leer die op de appelavonden gebracht werd. *De Saambinder* schreef: ‘Tijdens de jongerenavonden horen we helaas zo weinig over de ontdekkende bedieningen van Gods Geest, over het plaatsmakende werk, opdat Christus een gestalte zou krijgen. We horen, enkele uitzonderingen daargelaten, weinig over de nood

van ons leven, dat we gescheiden liggen van God.’ Ds. A. Kort was in het Oud Gereformeerde kerkblad nog stelliger door zijn jonge lezers te waarschuwen dat ze door de boodschap van de SRA op een grond worden geplaatst ‘die het niet houdt voor de eeuwigheid’. De volledige teksten van deze artikelen staan ook op de site van de SRA en bevatten een niet

Arjan Baan: „In het begin hebben we actief contact gezocht met hen die kritiek leverden.”

mis te verstane afwijzing. „Of dit onterecht is?” Jacques Brunt wordt voorzichtig. Denkt na over deze vraag. „Misschien legt de SRA wel de vinger op de gevoelige plek. Hoewel de predikanten ertegen waarschuwden, kwamen en komen hun catechisanten wel op de avonden. In de loop van de jaren zijn er tienduizenden preken verkocht en gedownload. Er is in onze gezindte kennelijk wel vraag naar de boodschap. Dat zien we als zegen. Er klonken vanaf het begin bovendien ook andere geluiden. Een predikant van de Veluwe schreef na een lezing in zijn kerkblad dat hij ervoer dat de Heere in het midden was en dat hij verblijd was dat de Heere nog wil werken in de Alblasserwaard. In het begin hebben we actief contact gezocht met hen die kritiek leverden. De kerken hebben destijds echter elk gesprek geweigerd.” „Of de SRA geen verwarring geeft? Dat is onvermijdelijk. Om zaken helder te krijgen is het nodig om duidelijk te zijn. Veel predikanten lijken zich op de preekstoel neer te leggen bij het gegeven dat het merendeel van hun hoorders zegt onbekeerd te zijn. Onder tal van preken wordt onbekeerden amper persoonlijk verteld hoe dwaas ze zijn en dat de Heere hen daarvan bekeren wil. Het onvoorwaardelijk proclameren van het Evangelie is dan van levensbelang.”

BAAN

„Het is een misvatting dat de SRA alleen uit de koker van Arjan Baan komt,” zegt Jacques. „Sinds 2000 functioneert een breed bestuur. Elke zaterdagmorgen komen we bij elkaar in een bidstond. Jaarlang zijn we door twee broeders van buiten kritisch gevolgd. Met ere wil ik ds. A. Simons en dhr. L.J. van Valen noemen die zich intensief bemoeiden met het beleid en de sprekerslijst van de SRA. Zelf zijn we wel degelijk kritisch naar het evenwicht in de lezingen tussen wet en evangelie, afsnijding en aanbod. Dat

Arjan een belangrijke kartrekker was, lijkt me evident. Maar hij is echt niet de enige organisator.”

In elke organisatie is controle van de controleurs noodzakelijk. Wordt Arjan Baan voldoende gecorrigeerd en gecontroleerd? Arjan: „Zeg jij het maar, Jacques.” Jacques: „Dat lijkt me wel. Bestuursleden gaan positiefkritisch met elkaar om. Bovendien zijn onze jaarstukken openbaar. De accountant controleert de financiële stukken grondig. De SRA heeft Arjan Baan in de afgelopen acht jaar geen enkele euro opgeleverd. Bovendien bevinden de financiën van de stichting zich al jaren rond het nulpunt. We maken geen winst en ook geen verlies.” Het lijkt een overtuigend antwoord. Maar waarom staat het rekeningnummer van Arjan dan wel op de aan SRA gelieerde website van *Heart Cry*? Lopen commercie en godsdienst niet door elkaar? Jacques: „Arjan is destijds benoemd als evangelist. Hij heeft een gezin en geen vast inkomen en is afhankelijk van giften. We hebben voor hem een speciale rekening geopend waarop mensen die geheel achter ons werk staan hem persoonlijk kunnen steunen voor levensonderhoud. Dit is geen privérekening, maar een stichtingsrekening. De geldstromen van het werk en de werker binnen *Heart Cry* zijn dus volledig gescheiden. Als

Stichting willen we via de website daar transparant in zijn.”

HEART CRY

Het initiatief van de SRA in Hardinxveld-Giessendam sloeg aan. Nog steeds bezoeken honderden jongeren de avonden in het plaatselijke *Hervormd Centrum* aan de Talmastraat. Vergelijkbare avonden organiseerde de stichting in Barneveld, Wierden, Kesteren, Gouda en Goes. Na enkele jaren, in 2006, werden er echter nieuw soort avonden opgezet, onder een nieuwe naam, met een nieuwe bood-

„Of de SRA geen verwarring geeft? Dat is onvermijdelijk”

schap. *Stichting Heart Cry* zag het licht, aanvankelijk om de geldstromen van de nieuwe bijeenkomsten te scheiden van SRA. De jaarlijkse conferenties trekken inmiddels per keer rond de 1200 bezoekers. Afgelopen voorjaar bracht de Amerikaanse evangelist Paul Washer op uitnodiging van de stichting een bezoek aan Nederland. In één week tijd trokken zijn toespraken in onder andere Bodegraven en Urk 5.000 mensen. „De SRA is vooral gericht op de toe-

Dr. P. de Vries: „SRA en Heart Cry zijn eenzijdig”

„Jaren geleden heb ik twee keer met vreugde gesproken voor de SRA. Niet lang daarna kwam een zekere eenzijdigheid in zwang. Het aanbod van genade leek zo ongeveer het enige thema dat aan de orde gesteld moest worden. Ik raadde het bestuur aan om ook andere thema's als de verdorvenheid van de mens en het belang van zelfonderzoek aan de orde te stellen. Ook adviseerde ik een toezichtsorgaan op te richten waarin predikanten uit de omgeving een plaats zouden hebben. Daar is niets mee gedaan. In plaats daarvan zag je op een gegeven moment duidelijk een verbreding van het sprekersbeleid. Wie nu de SRA-site raadpleegt, bemerkt uit columns die geschreven zijn door de secretaris dat hij wel wil weten van de algevoegzaamheid van het offer van Christus, maar niet dat het geloof zelf voortvloeit uit Zijn offer. Iets wat je heel duidelijk vindt in Johannes 10 vers 11. Wat ik pijnlijk mis, is de taal van Efeze 2:4-5. Uit het sprekersbeleid van *Heart Cry* is ook duidelijk

dat men daar het arminianisme niet als gevaar ziet; sprekers die voluit arminiaans zijn, mogen er het woord voeren. Mijn verontrusting heb ik publiek geuit toen *Heart Cry* haar eerste conferentie organiseerde en daarbij een spreker uitnodigde die het zgn. overwinningseven (*Keswick teaching*) voorstond. Dat dit geen incident is, blijkt wel uit het feit dat er op de SRA-site in positieve zin naar die leer wordt verwezen, terwijl er op de site van *Heart Cry* apart aandacht wordt besteed aan Andrew Murray, een 19e-eeuwse Zuid-Afrikaanse theoloog die van het overwinningseven een groot voorstander was. Ik beluisterde zelf wat toespraken van Zuid-Afrikaanse predikanten die het overwinningseven voorstaan. Wat mij opviel is dat er allereerst van geloof werd gesproken, zonder de bekering in de zin dat je zonden je van harte vijand worden en je die haat en vliedt. Van Lodenstein liet in zijn tijd daarin wel een heel ander geluid horen. Die wees kerkgangers er duidelijk op dat zij nog on-

bekeerd en onwedergeboren waren. Als men oproept met concrete zonden te breken, is dat juist, maar dat is niet een tweede fase in het geestelijke leven. Dit hoort al bij de eerste: een hartelijke keuze om in alles voor de Heere te leven. Mij viel op hoe weinig radicaal de uitgenodigde Zuid-Afrikaanse predikanten waren. Helaas kom ik ook jonge mensen tegen die beweren op een *Heart Cry*-conferentie bekeerd te zijn, terwijl ik ze op grond van hun levensstijl niet graag belijdenis zou laten

afleggen. Men heeft dan met de meest grove zonden gebroken, maar verder niet. Eigenlijk hanteert men een oppervlakkige visie op de zonde. Als in ons Doopformulier gesproken wordt over 'uit zwakheid soms in zonden vallen', gaat het over misstappen als die van David en Petrus. Hier is het woord 'soms' op zijn plaats. Maar het Doopformulier bedoelt bepaald niet uit te sluiten dat zelfs de allerheiligsten maar een klein beginsel van de nieuwe gehoorzaamheid hebben. In het Avond-

maalsformulier lees ik dat ware gelovigen er smart over hebben dat hun geloof zo zwak is en dat wij God niet met zo'n ijver dienen als behoort. Die taal mis ik volledig bij de mensen achter SRA en *Heart Cry*. De Bijbel leert me nergens een tweedeling tussen ware christenen die wel en geen overwinningseven leiden. Elke ware christen heeft een radicale keuze gemaakt en elke ware christen moet nog klagen over zijn gebreken en nog altijd veel leren en afleren. Zelfs in de heiligste verrichtingen bedoelen we nog onszelf. De mensen achter SRA en *Heart Cry* verduisteren het Evangelie van Jezus Christus als de volkomen Middelaar. Als Paulus spreekt over het overwinningseven, is dat niet gebaseerd op zijn volledige overgave aan Christus, maar op Christus' volledige overgave aan het kruis voor hem, zoals wij lezen in Romeinen 8 vers 37: 'In dit alles zijn wij meer dan overwinnaars, door Hem, Die ons *liefgehad heeft*.' Naar een opwekking waarbij deze zaken beleefd worden, zie ik dagelijks uit.”

eigening van het heil. De avonden zijn gericht op het thema van de Reformatie: hoe word ik met God verzoend? Wanneer mensen tot geloof en bekeering komen, volgt een nieuw leven. Een heiligingsleven. Hier is naar onze mening te weinig aandacht voor in onze kring. Toen we biddend Gods Woord lazen en ons verdiepten in het werk van

de puriteinen en de Nadere Reformatie, ontdekten we dat er juist heel veel gezegd kan worden over de heiliging en dagelijkse vernieuwing van ons leven. *Stichting Heart Cry* wil zich onder andere daarop richten.” Waren de activiteiten van SRA al niet zonder vlek of rimpel, die van *Heart Cry* leverden nog meer weerstand op. Nu

roerde zich niet alleen de rechterflank van de bevindelijk gereformeerde gezindte, maar ook de middengroep. Dr. P. de Vries waarschuwde stevig tegen de beweging in het kerkblad van de Hersteld Hervormde Kerk en ds. C.P. den Boer deed hetzelfde in de plaatselijke kerkbode. Met name werden nu theologische bezwaren genoemd tegen het

Jacques Brunt: „Het is een misvatting dat de SRA alleen uit de koker van Arjan Baan voortkomt.”

zgn. overwinningsleven. *Heart Cry* zou leren dat hoe meer een gelovige zich openstelt voor het leven door de Geest, hoe minder zonden hij zal doen. Een uitgangspunt dat haaks staat op Zondag 23 van de *Heidelbergse Catechismus* waarin staat dat de gelovige ook na ontvangen genade ‘nog steeds tot alle boosheid’ geneigd is.

Arjan: „Al te snel wordt gezegd tegen bekeerde mensen dat ze last zullen blijven hebben van hun zondige vlees. Dat is wel waar, maar veel christenen houden toch ongemerkt daarmee hun oude boezemzonden vast, zonder er actief tegen te strijden. Door sterk te benadrukken ‘we zijn en blijven arme zondaren’ is er dikwijls nauwelijks sprake van geestelijke opwas. Natuurlijk, onze oude Adamsnatuur is en blijft door en door corrupt, slecht en zondig. Maar in Christus zijn wij een nieuwe schepping; het oude is voorbijgegaan. Christus is Overwinnaar. Laten we zien op Hem! Hij stelt ons door Zijn Geest in staat om tegen de zonden te strijden.”

OVERWINNEN

„Laat ik helder zijn. We leven in een gebroken wereld en dit zal zo blijven tot aan de jongste dag. Een gelovige bereikt nooit de zondeloze volmaaktheid, al verlangt hij er wel naar. Toch moeten we met Gods hulp daadwerkelijk tegen de zonden vechten. Juist bij *Heart Cry* worden heel ontdekkende toespraken gehouden waarin concrete zonden als seksverslaving, drankmisbruik en geldzucht onverbloemd aan de kaak worden gesteld. Ook de totale verdorvenheid van de oude mens wordt sterk benadrukt. Maar weet je wat het wonder is? Met dezelfde kracht waarmee Christus uit de dood opstond zijn Gods kinderen van dood levend gemaakt; en met diezelfde kracht wil de Heere het leven van heiligmaking in Zijn kinderen werken, zodat zij de uitwendige en inwonende zonden gaan

doden. God maakt alle dingen nieuw.” Arjan is overtuigd van deze visie op heiliging. Waar hij het maar vertellen kan, zal hij dit niet nalaten, ook wanneer de media hem daarover bevragen. Toen het *Friesch Dagblad* hem vroeg of hij zelf niet meer zondigde, antwoordde hij dat hij dit nog maar ‘incidenteel’ deed. De uitspraak werd een incident op zichzelf. Baan zou de gereformeerde leer definitief hebben verlaten. „Daar bedoelde ik hetzelfde mee als wat in het klassieke Doopformulier staat, namelijk dat we *somtijds* uit zwakheid in zonden vallen. In plaats van *soms*, gebruikte ik het woord *incidenteel*. Dat had ik beter niet kunnen doen, aangezien bijna niemand het begrijpt. Mijn bedoeling was om de traditie op een frisse manier te verwoorden.”

ONAFHANKELIJK

Arjan zit inmiddels rustig op zijn stoel. De gejaagdheid is weg. Beheerst geeft hij antwoord op de kritische vragen. Na ongeveer elke zin lepelt hij een Bijbeltekst op, inclusief de exacte vindplaats. „Weet je wat het is, de laatste tijd krijgen we van alles over ons heen. Predikanten die vroeger broeders waren, vertrouwen ons niet meer. Ik heb het recht me te verdedigen afgelegd. Toch doet het pijn als zelfs aan onze intenties wordt getwijfeld en ons vijandschap van het ware wordt verweten.” „In de kerkelijke pers worden we vaak

eenzijdig geciteerd. Of benadrukt dat we arminianen uitnodigen. Dat echter ook bevindelijk gereformeerde predikers op onze *Heart Cry* conferenties spreken, wordt dan niet opgemerkt. Al onze sprekers gaan uit van de drie sola’s van de Reformatie en zijn Bijbelgetrouw. Het is wel zo dat we wereldwijd op zoek zijn naar sprekers die dankzij Gods genade een opwekking hebben meegemaakt. Zij hebben vaak een radicale en krachtige boodschap die we in onze gezindte niet zo gewend zijn.” Jacques: „Het diepste probleem van de mens is dat hij onafhankelijk van God wil leven. In het Paradijs koos de mens voor onafhankelijk en zelfgericht leven.

„Mijn bedoeling was om de traditie op frisse wijze te verwoorden”

Deze hoogmoed is de wortel van alle zonden. De Heere is echter machtig om ons tot in de diepste facetten van ons leven te sterk te worden. We doen minder zonden, maar voelen ons een groter zondaar. Dan worden zelfs onze gedachten door de gehoorzaamheid aan onze Heere Jezus Christus gevangen. God is een toegewijd leven waard.” ■

Oud gereformeerde jongerenavonden

De Oud Gereformeerde Gemeenten in Nederland kennen van oudsher geen groot-schalig georganiseerde jongerenavonden. Maar plaatselijk gebeurt er soms wel het nodige. Bijvoorbeeld in Hardinxveld. Daar zet Jan van Wingerden zich de afgelopen vijf jaar in voor het jeugdwerk.

Waarom zijn de oud gereformeerde jongerenavonden opgericht?

„Het is vijf jaar geleden begonnen op initiatief van de kerkenraad. Voorafgaand aan dat besluit is er lange tijd gearzeld om dit te doen. Aan de ene zijde is er het ideaal dat jongeren de zaterdagavond doorbrengen in het gezin en zich zo voorbereiden op de zondag. Aan de andere kant is er de praktijk dat jongeren elkaar opzoeken. Soms is dat thuis, maar soms trekt men er ook opuit. De kerkenraad, onder voorzitterschap van ds. G. Gerritsen, heeft na zorgvuldige afweging besloten jongerenavonden te organiseren en heeft daarvoor een comité in het leven geroepen.”

Welke onderwerpen komen zoal aan de orde?

„De laatste keren zijn ‘Samen op een goede manier ons brood verdienen’ en ‘Moeten oude schrijvers nog gelezen worden?’ aan bod geweest.”

In welke mate zijn de avonden interkerkelijk?

„De avonden worden primair georganiseerd voor jongeren uit onze eigen kerkelijke gemeente. Er wordt uitsluitend in het kerkblad gepubliceerd en ‘s zondags wordt er bij de mededelingen voor de dienst aandacht aan besteed. Als men vrienden uit andere gemeenten meeneemt, is dat geen probleem. Dat gebeurt ook veel. Uiteraard gelden de afgesproken regels voor alle bezoekers.”

Hoe houdt de organisatie in de gaten wat er onder de jeugd leeft?

„Het comité vergadert tweemaal per jaar. Dan wordt onder andere het afgelopen halfjaar geëvalueerd en voor het komende halfjaar worden mogelijke onderwerpen en inleiders besproken. Jongeren worden gepolst over onderwerpen en soms komen ze zelf met een voorstel voor een spreker. Wel wordt dan afgewogen of het binnen de doelstellingen van onze avonden past.”

Hoeveel bezoekers zijn er gemiddeld en welke leeftijd hebben ze?

„De bezoekersaantallen fluctueren nogal en liggen tussen de 25 en 50, met een enkele uitschieter naar 60. De leeftijd ligt voornamelijk tussen de 15 en 20 jaar.”

In Hardinxveld zijn ook andere jongerenavonden (van de SRA). Wat is het verschil tussen deze avonden en die van jullie? „Daar heb ik niet echt een objectief beeld van. Ik heb

jaren geleden één keer een avond bijgewoond. De manier van bekendmaken is bij de SRA al anders. Met prikkelende thema’s wordt er in bredere kring opgeroepen de avonden te bezoeken. De indruk die bij mij is overgebleven is dat heel sterk de nadruk gelegd wordt op de eigen verantwoordelijkheid.”

Zou u graag zien dat uw kinderen naar de SRA zouden gaan?

„Ik ben blij met de mogelijkheid tot het bezoeken van de jongerenavonden in onze gemeente.”

Welke avond zult u niet snel vergeten?

„Er zijn veel goede en leerzame avonden geweest. Ook een paar mindere. De jongerenavond die ik niet snel zal vergeten was met een inleiding van dhr. G. Dijkgraaf uit Woudenberg met het onderwerp ‘de satan als een engel des lichts’. Onze kinderen waren er stil van toen ze thuiskwamen.”